

Prosjektplan 2017

Utarbeidet av Hedmark Revisjon IKS

på vegne av kontrollutvalget i

Elverum kommune

PROSJEKTPLAN

Forvaltningsrevisjon

Etterlevelse av varslingsrutiner

Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS

1 Bakgrunn for prosjektet

1.1 Bestilling

Kommunelovens § 80 *Innsyn og undersøkelser i selskaper*, åpner for at i interkommunale selskaper etter lov 29. januar 1999 nr. 6, i interkommunale styrer etter § 27 og i aksjeselskaper der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer, har kommunens eller fylkeskommunens kontrollutvalg og revisor rett til å kreve de opplysninger som finnes påkrevd for deres kontroll, så vel fra selskapets daglige leder som fra styret og den valgte revisor for selskapet. I den utstrekning det finnes nødvendig, kan kontrollutvalget og kommunens revisor selv foreta undersøkelser i selskapet.

Kontrollutvalg i eierkommunene kan gjennomføre eierskapskontroll eller forvaltningsrevisjon i disse selskapene, eller en kombinasjon av disse to kontrollene.

Eierskapskontroll fokuserer på hvordan kommunen utøver eierstyring. En viktig forutsetning for at kontrollutvalget kan gjennomføre eierskapskontroll, er at kommunen har tydeliggjort strategier og målsetninger kommunen har med eierskapene.

Forvaltningsrevisjon vil være aktuelt dersom funn fra den obligatoriske eierskapskontrollen, eventuelt andre tips, samtid politiske vedtak og/eller føringer, gjør at kontrollutvalget mener det er forhold som trenger å bli undersøkt nærmere.

Kontrollutvalget har ikke anledning til å gjennomføre granskning. Etter vår vurdering er det bare representantskapet i selskapet, og antagelig etter at et flertall av eierne stiller seg bak deg, som kan gjennomføre granskning. Det gjøres for ordens skyld oppmerksom på at verken kommuneloven eller lov om interkommunale selskaper omtaler granskning. Aksjeloven omtaler hvordan granskninger skal vedtas og gjennomføres, men den loven gjelder ikke for kommuner, kommunale foretak og interkommunale selskaper.

Kontrollutvalget har registrert at det mars måned har vært flere omfattendeartikler i Dagbladet som omtaler varslingsaker og håndtering av disse i Midt-Hedmark Brann og redningsvesen IKS. Artiklene følger vedlagt.

Kontrollutvalget kan ikke gå inn i det personmessige i sakene, men kontrollutvalget kan undersøke om selskapet har etablert varslingsrutiner i tråd med Arbeidsmiljølovens bestemmelser, og at disse følges når varsler avgis, og at ansatte ikke blir gjenstand for gjengjeldelser dersom varsling er gitt.

Arbeidsmiljøloven §§ 2-4, 2-5 og 3-6 regulerer arbeidstakers rett til å varsle, vern mot gjengjeldelse og arbeidsgivers plikt til å legge til rette for varsling. Arbeidsmiljølovens nåværende «skal»-bestemmelser om varsling trådte i kraft 01.01.2017, før var det også en oppfordring om, at arbeidstakere meldte i fra om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen.

Det er arbeidsgivers ansvar å sørge for åpenhet og god intern kommunikasjon i virksomheten. Arbeidsgiver skal aktivt bidra til at yringsfrihet og varsling blir en naturlig del av virksomhetens arbeidsmiljøarbeid.

Arbeidsgiver skal, i tilknytning til det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet, utarbeide rutiner for intern varsling eller sette i verk andre tiltak som legger forholdene til rette for intern varsling om kritikkverdige forhold.

Det skal vurderes om arbeidstakerne skal ha en fast rutine eller fremgangsmåte å forholde seg til når alvorlige kritikkverdige forhold skal tas opp. En slik rutine vil for det første gi de ansatte et signal om at det er ønskelig at de sier fra. Det vil dessuten gi de ansatte veiledning i hvordan de skal gå frem og trygghet for at de følger en akseptert fremgangsmåte.

Med rutiner for intern varsling menes retningslinjer, instruksjer, reglement med mer, som angir virksomhetens etiske plattform, hvem det kan varsles til, hvordan varslingsmeldinger skal håndteres osv.

1.2 Kort om Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS

Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS er et interkommunalt selskap som eies av kommunene Våler, Elverum, Trysil, Engerdal, Stor-Elvdal, Alvdal, Rendalen, Tolga, Tynset og Folldal. Selskapet ble etablert den 1. juli 2005. Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS har i dag ansvaret med å forvalte brann- og redningstjenesten etter lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver for eierkommunene.

Administrasjonen for Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS er lagt til Elverum kommune. Det er lokalisert brannstasjoner i alle eierkommunene. Ansvarsområdet dekker 17 713 km² og ca. 50 000 innbyggere/brukere. Selskapet har i overkant av 200 ansatte.

Midt-Hedmark brann- og redningsvesen er organisert i 3 avdelinger, beredskap, 110 og forebyggende. Midt-Hedmark brann- og redningsvesen har en felles brannordning som er dimensjonert etter en risiko- og sårbarhetsanalyse. Midt-Hedmark brann- og redningsvesens vedtatte verdigrunnlag er tuftet på:

- Brukerorientering
- Redelighet
- Respekt
- Engasjement

2 Formål og problemstillinger

Formålet med denne forvaltningsrevisjonen er å kartlegge og vurdere om Midt-Hedmark brann- og redningsvesen har etablert varslingsrutiner som arbeidsmiljøloven foreskriver at man skal ha og om de etterleves.

Følgende problemstilling søkes besvart i forvaltningsrevisjonen;

- 1) Hvordan har ansvarlig ledelse i Midt-Hedmark brann- og redningsvesen håndtert dokumenterte henvendelser med påstander om kritikkverdige forhold/varsler fra ansatte i perioden 2010-2017?
- 2) Har Midt-Hedmark brann og redningsvesens håndtering av henvendelsene under problemstilling 1) vært i tråd med gjeldende regelverk?

Problemsstilling 1) innebærer at vi må kartlegge hvor mange henvendelser som er gjort og hvor mange av disse som er dokumentert.

Vi må også vurdere om hver enkelt henvendelse til ansvarlig ledelse representerer en henvendelse med påstander om kritikkverdige forhold/varsel.

Problemstilling 2) innebærer at Midt-Hedmark brann og redningsvesen må ha dokumentasjon for at henvendelsen om påståtte kritikkverdige forhold er registrert og arkivert. Midt-Hedmark brann- og redningsvesen må ha dokumentasjon for at henvendelsen om påståtte kritikkverdige forhold er håndtert.

I problemstilling 2) vil kilder for revisjonskriterier være arkivloven, arkivforskriften, offentleglova, forvaltningsloven, personopplysningsloven og selskapet egne retningslinjer/rutiner for håndtering av varslinger i tråd med Arbeidsmiljølovens bestemmelser.

3 Revisjonskriterier

Med bakgrunn i ovennevnte problemstillinger skal det etableres revisjonskriterier. Disse danner grunnlaget for hva innsamlede data skal vurderes opp mot.

Kriteriene skal begrunnes i/utledes av autoritative kilder innenfor det reviderte området. Autoritative kilder kan være lover, forskrifter, forarbeider, rettspraksis, politiske vedtak/mål/føringer, administrative retningslinjer/mål/føringer, statlige føringer/veiledere, andre myndigheters praksis, teori og reelle hensyn som vurderinger av hva som er rimelig/formålstjenlig/effektivt.¹

Utledning av revisjonskriteriene utføres ifbm prosjektets oppstartsfasen.

4 Avgrensninger

Gjennomgangen foreslås avgrenset slik at den i hovedsak vil rette seg mot selskapets håndtering av varslersakene. Forvaltningsrevisjonen vil ikke gjøre vurderinger som knytter seg til innholdet i varslingssakene og de personmessige sidene ved dette. Forvaltningsrevisjonen begrenser seg til perioden 01.01.2010 – d.d.

¹ RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon pkt. 23 og 24.

5 Metode for datainnsamling

På overordnet nivå er det uttrykt et behov for å finne ut om Midt-Hedmark brann og redningsvesen har gode systemer for å sikre håndtere varslings saker, og at de blir håndtert i samsvar med lov, forskrifter og selskapets eget regelverk. Vi mener at ved å kartlegge og svare opp spørsmålene i problemstillingene vil det være mulig og vurdere i hvilken grad det er etablert systemer som sikrer at varslinger håndteres på en forsvarlig måte, og at ansatte som har varslet ikke blir gjenstand for gjengjeldelser.

Svar på problemstillingene gjøres ved å gjennomføre intervju med ledelsen og øvrige ansatte, eventuelt også gjennom en questback-undersøkelse mot nåværende og tidligere styremedlemmer og ansatte, inklusiv verneombud og tillitsvalgte. Vi vil vurdere dette opp mot det som anses som effektivt og ressursbesparende.

Kontaktperson for prosjektet må være styreleder og/eller den som skal ivareta selskapets varslingsinstitutt.

Prosjektet er planlagt gjennomført av en utøvende forvaltningsrevisor i samarbeid med en oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor. Hvem som blir utøvende og oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor, avhenger av når prosjektet kan gjennomføres og hvilke øvrige bestillinger Hedmark Revisjon IKS mottar i løpet av 1. halvår 2017.

Det foreslås avsatt totalt inntil 250 timer til prosjektet jf. kontrollutvalgenes bestilling og oppstilling under.

Vi tar sikte på å starte arbeidet med prosjektet i løpet av mai/juni, og planlegger å ferdigstille arbeidet innen 31.10.2017. Planlagt tidspunkt for ferdigstilling forutsetter at kontrollutvalget har ressurser til gjennomføring i 2017, og at Midt-Hedmark brann- og redningsvesen og andre som må intervjues/kontaktes yter nødvendige bidrag i forhold til frister som revisjonens fastsetter.

Dersom øvrige kontrollutvalg tiltrer at de blir med på forvaltningsrevisjonen, må finansieringen skje ved at kommunene deler utgiftene seg i mellom iht eier/-ansvarsandeler.

Eierandeler er som følger:

Elverum kommune	30,5%
Alvdal kommune	6,3%
Engerdal kommune	4,7%
Folldal kommune	5,3%
Rendalen kommune	7,0%
Stor-Elvdal kommune	7,0%
Tolga kommune	3,5%
Trysil kommune	14,9%
Tynset kommune	10,8%
Våler kommune	10,0%

Som et utgangspunkt har vi planlagt følgende disponering av tiden som er tildelt prosjektet:

AKTIVITET	TIMER
Planlegge og utarbeide prosjektplan	10
Utarbeide oppstartsbrev samt forberedelse og møte med kontaktperson (inkl. kjøring)	15
Innhente bakgrunnsinformasjon og utlede revisjonskriterier mm	30
Dokumentanalyse, intervjuer (inkl. kjøring) og eventuell Quest-Back undersøkelse	100
Utarbeide foreløpig rapport	60
Kvalitetssikring	15
Rapport til uttalelse inkl. etterarbeid	10
Forberedelse og behandling i KU (inkl. kjøring)	10
Totalt	250

Løten, den 3. april 2017

Morten Alm Birkelid

daglig leder

Vedlegg - Avisoppslad i Dagbladet – mars 2017